İSMET BİNARK ARMAĞANI

İshak Keskin
Ş. Nihal Somer
Nizamettin Oğuz

İstanbul 2015

Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları
Yayın Numarası: 179

İSMET BİNARK ARMAĞANI

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 16549

İç Düzen
İshak KESKİN

Kapak
Gönül GÖNER

Baskı - Cilt
Şenyıldız Matbaası

ISBN
978-975-6186-96-1
1. Baskı: 2015

Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları
İstanbul - 2015
Tel: 90 (212) 526 16 15
Fax: 90 (212) 217 60 46

İçindekiler

Sunuş 9

Arif AŞCI
Biyografisi ve Bibliyografyası İle İsmet Binark 11

Akif USLUY
İsmet Binark'ı Tanımak… 33

Şebnem ALANYA TOSUN - Alptekin TOSUN - Orhan YALÇIN - Nazan DÜDÜKÇÜ
Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalına Başvuran Hastaların Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi 39

Selma ALPAY ASLAN
Dünden Bugüne Ermeni Ülküsü 'The Armenian Cause' ve Tehcirle İlgili Bilgi Kaynaklarının Yeterliliği Üzerine 45

Zinnet Amil ALTINKILIÇ
Al Jazeera Arşiv Departmanı ve Al Jazeera Markasına Kattıkları 73

Hakan ANAMERİÇ
Esareti Hafifleten İki Arkadaş: Kitap ve Müzik 81

Bilgin AYDIN
16. Yüzyıl Tahvil Ahkâm Defterleri 91

Murat CANDEMİR
Sultan II. Abdülhamid Döneminde Matbaa-i Âmire'nin Kapatılması 107

Orhan Murat ÇOLAK
II. Abdülhamid Döneminde Suçluların Fotoğraflanması: Beyoğlu Mutasarrıflık Fotoğrafhanesi ve Fotoğrafçı Komiser Mehmed Şemseddin Bey 123

Yaşar DEMİR
Birinci Dünya Harbi ve Sonrasında Türkiye'de İttihad-ı İslam Çalışmaları -Hilafetin Kaldırılması ve Fransa'nın Yaklaşımı- 137

Ceyhan GÜLER
Malezya'da Bilgi ve Belge Yönetimi Eğitimi 163

Hamza KANDUR
Milli Arşivlerin Kamu Kurumlarına Sunduğu Hizmetler: Karşılaştırmalı Analiz 181

Mehlika KARAGÖZOĞLU-ASLIYÜKSEK
Türkiye'de Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde Hazırlanan Lisansüstü Tezlerde Dijitalleşme ve Dijital Kültür Etkisi: 1993-2013 189

Esra Gökçen KAYGISIZ
Bilgi Merkezi Çalışanlarının İş Yüklerinin İş Doyum Düzeylerine Olan Etkisinin İncelenmesi 205

İshak KESKİN - Muhammet Hanefi KUTLUOĞLU
Eski İran Medeniyetinde Arşivler ve Arşiv Uygulamaları 221

Özgür KÜLCÜ
Bilgi İçerikli Kültürel Mirasın Yönetiminde Bütünleşik Sistemlerin Geliştirilmesi:
Online Kaliforniya Arşivi Örneği 259

Mustafa MORİNA - Niyazi ÇİÇEK
Bağımsızlığın Ardından Kosova'da Arşivcilik 291

Hüseyin ODABAŞ
Türkiye'de Büyük Kentler Dışında Kurulan Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinin
Özellikleri ve Kurulmakta Olan Bölümlere Öneriler 301

Hüseyin ODABAŞ
Akademisyenlerin Yayıncılık Etiği Farkındalığı ve Eğilimleri:
Atatürk Üniversitesi Örneği 317

H. İnci ÖNAL
Dünya Kültür Mirasının Film Arşivlerinde Yaşatılması 329

Özhan SAĞLIK
İstanbul'daki İlçe Belediyelerinin Bilgi Edinme Hakkı Kapsamında
Elektronik Ortamdan Sunduğu Hizmetler 339

Ş. Nihal SOMER
Bir Osmanlı Kağıtçı Esnafının Terekesi 349

Lorans TANATAR BARUH
Türkiye'de Özel Arşivlerin Oluşumu Üzerine Bazı Düşünceler 371

Ümran Merve ÜTÜCÜLER
Hizmet Pazarlamasında Müşteri Memnuniyeti:
Uşak İli Karayolu Ulaştırma Sektöründe Bir Uygulama 383

Yusuf YALÇIN
Kent Arşivleri ve Türkiye 399

Kürşat YILDIRIM
Kadim Pamir Yolu Hakkında Bazı Malûmatlar 415

Kenan YILDIZ - Mustafa Birol ÜLKER
Özel Arşivlerin Kütüphane Koleksiyonlarındaki Yeri ve Hizmete Sunulması:
İSAM Kütüphanesi Örneği 423

Malik YILMAZ
Öğrenme Kavramı ve Bireysel Öğrenmede Halk Kütüphanelerinin Yeri 431

Murat YILMAZ
Arşivciler ve Kütüphaneciler İçin Sosyal Medya ve Sosyal Medya Metri 439

Türkiye'de Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde Hazırlanan Lisansüstü Tezlerde Dijitalleşme ve Dijital Kültür Etkisi: 1993-2013

The Influence of Digitization and Digital Culture in Graduate MA and PhD Thesis Prepared at Information and Records Management Departments in Turkey: 1993-2013*

Mehlika KARAGÖZOĞLU ASLIYÜKSEK**

Öz: Dijitalleşme, pek çok iş kolunu etkilemekte, özellikle bilgi ve teknoloji ile iç içe olan sahaları etkisi altına almaktadır. Temel işlevi bilgi kaynaklarını toplayıp kullanıma sunmak olan ve bunu yaparken teknolojiden faydalanan Bilgi ve Belge Yönetimi alanı da bu süreçten en çok etkilenen disiplinlerden biri durumundadır. Türkiye'de ilk İnternet bağlantısı 1993 yılında kurulmuş, geçen yirmi yıllık süreç teknoloji ve bilgi sistemlerinin yükselişine bağlı olarak hem teknik, hem de kültürel bir dönüşüm meydana getirmiştir. Türkiye'de Bilgi ve Belge Yönetimi alanında da hızlı bir dijitalleşme hareketi söz konusudur. Bu dijitalleşme, üniversitelerde bir değişim meydana getirmekte ve bu da hazırlanan lisansüstü tezlere yansımaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'de 1993-2013 yılları arasında Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde hazırlanan toplam 338 yüksek lisans ve doktora tezi dijitalleşme ve dijital kültür bağlamında konusal olarak analiz edilerek değerlendirilmekte olup ilgili tarih aralığında hazırlanan lisansüstü tezlerde dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili konuların günümüze yaklaştıkça arttığı anlaşılmaktadır.

Anahtar kelimeler: dijitalleşme; dijital kültür; bilgi ve belge yönetimi, lisansüstü tezler, mezuniyet sonrası tezler, doktora tezleri, gri yayınlar, Türkiye.

Abstract: Digitization affects many businesses, especially the fields linked with information and technology are under the influence. The Information and Records Management field whose main function is to collect information resources and bring them into use with the help of technology is one of the disciplines which is most affected by this process. The first internet connection in Turkey was established in 1993 and the last two decades, due to the rise of technology and information systems, have created both a technical and cultural transformation. In the field of Information and Records Management in Turkey, a rapid movement of digitization is observed. This digitization is lead to a progress in universities, which is also reflected in postgraduate theses. In this study, a total of

---

* Sayın Dr. Mehmet Tayfun Gülle ve Sayın Arş. Gör. Zehra Taşkın'a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

** Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. E-posta: mehlikakaragozoglu@marmara.edu.tr

338 master and PhD theses prepared in the Departments of Information and Records Management between the years of 1993-2013 in Turkey, have been systematically analyzed and evaluated within the context of digitization and digital culture and it has been evaluated that graduate thesis prepared in the range of relevant time the issues related to digitization and digital culture are understood that increased towards to the present day.

Keywords: Digitization, digital culture, information and records management, graduate thesis, postgraduate thesis, dissertations, grey literature, Turkey.

Giriş

Çağımızın birçok disiplini gibi Bilgi ve Belge Yönetimi (BBY) disiplini de teknolojik gelişmelerden, dijitalleşmeden ve dijital kültürden etkilenmektedir. Dijitalleşme ile yeni araştırma alanlarına ve dijital kültüre dayalı yeni bir terminolojiye sahip olan bu disipline ait akademik çalışmalar da bir dijitalleşme kültürü ile şekillenmektedir. Müfredat programları mevcut gelişmelere göre oluşturulmakta; lisansüstü tezler de bu eğilimden etkilenmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'deki Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde hazırlanan lisansüstü tezlerin 1993-2013 yıl aralığında dijitalleşme ve dijital kültürün etkisiyle nasıl şekillendiğinin resmi çizilmeye çalışılmıştır.

Araştırmaya konu olan yıl aralığının 1993 yılında başlatılmasının sebebi, Türkiye'de ilk İnternet bağlantısının 1993 yılında kurulmuş olmasıdır. İnternet'in kullanılmaya başlamasından kısa süre sonra, her yeni tekniğin ilk uğrak yeri olan kütüphanelerde hem teknik, hem de kültürel bir dönüşüm başlamıştır. Geçen yirmi yıllık süreçte teknolojik gelişmelerin durmaksızın devam etmesi, kütüphanelerdeki teknoloji ve bilgi sistemlerinin sürekli yenilenip geliştirilmesini sağlamıştır. Bu sürekli gelişim akademik çalışmalara da yansımış, üniversitelerin Kütüphanecilik, Arşivcilik, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde hazırlanan tezlerin konularını etkilemiştir.

Bu çalışmada, Türkiye'de alana dair mesleki eğitim veren Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinden Ankara Üniversitesi, Hacettepe, İstanbul ve Marmara Üniversitelerinde hazırlanan lisansüstü tezler üzerinden değerlendirmeler yapılacaktır. Araştırma için bu bölümlerin seçilme sebebi, uzun yıllar eğitim-öğretime devam etmeleri, kurumsal bir gelenek oluşturmuş olmaları ve araştırmaya konu olan yıl aralığında lisansüstü düzeyde tez üretmiş olmalarıdır. 1994 yılında kurulan ve 2008 yılında lisans düzeyinde öğretime başlayan Atatürk Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi (Kütüphanecilik) Bölümü, söz konusu yıl aralığında lisansüstü düzeyde eğitim vermediği için araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Çalışmanın amacı, Türkiye'de 1993-2013 yıl aralığında Bilgi ve Belge Yönetimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin konularına göre sınıflandırılması ve bu sınıflandırmada dijitalleşme ve dijital kültür kapsamına giren konuların oranının hesaplanmasıdır. Çalışmanın verileri Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Dokümantasyon Daire Başkanlığı Tez Merkezi web sitesinden (YÖK, 2015) elde edilmiştir. Bu veriler, daha önce hazırlanan tez (Düzyol, 2011) ve bibliyografya

(Yılmaz, 1990; Uraz, 1995; Atılgan ve Türkan, 1995) çalışmalarındaki tez listeleri ve üniversitelerin (kütüphanelerindeki) tez veri tabanları ile karşılaştırılarak teyit edilmiş ve noksanlıklar tamamlanmıştır. Çalışma kapsamında, söz konusu lisansüstü çalışmaların konusal olarak yıllara dayalı nasıl bir grafik çizdikleri dijitalleşme ve dijital kültür bağlamında irdelenmiştir.

Çalışmada, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmeyi ve bunları düzenleyerek yorumlamayı kapsayan *içerik analizi* (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 277) yapılmış ve toplanan veriler sistematik olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında dijitalleşme ve dijital kültürün bilgi ve belge yönetimi araştırma sahasına etkilerinin tespitine çalışılmış ve bu bağlamda "BBY alanındaki araştırma eğilimleri nasıl şekillenmektedir?" sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmada kullanılacak yöntemi belirlemek amacıyla yerli ve yabancı literatürdeki çeşitli analiz çalışmaları incelenmiştir: Nour ve Peritz (1985); Feehan, Gragg, Haverner ve Kester (1987); Kumpulainen (1991); Buttlar (1991); Abu Isneineh (1996); Jarvelin ve Vakkari (1990, 1999); Yontar (1998); Tonta (2002); Uçak (2008); Dilek-Kayaoğlu (2009); Kurulgan ve İspir (2009); Karabulut (2010); Külcü (2010); Taşkın ve Çakmak (2010); Aharony (2012); Al ve Doğan (2012). Bu çalışmalarda kullanılan yöntemlerin sahanın güncel konu başlıkları dijitalleşme ve dijital kültür ekseninde yürüyecek olan çalışmaya uygun olmadığı anlaşılmış ve araştırma için yeni bir konu başlığı listesi oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında ele alınan her tez, tek bir konu başlığı altında sınıflandırılmıştır.

Dijitalleştirme, Dijitalleşme ve Dijital Kültür

Dijitalleştirme, "kâğıt belge, fotoğraf, grafik malzemeler gibi fiziksel / analog materyallerin elektronik ortama ya da elektronik ortamda depolanan imajlara dönüştürülmesi işlemi"dir (Külcü, 2010, s. 298). Çeşitli ortamlardaki bilgi ve belgelerin hızla dijitalleştirilmesi ve İnternet ortamında çoğaltılıp yayılması, bir dijitalleşme durumu meydana getirmektedir. *Dijitalleşme* ise;

> veri veya veri kaynaklarının dijitalleştirilmesinin ötesinde, bir sürecin, algı ve yönetimin dijitalleştirilmesi olarak düşünülmelidir. Örneğin bir işletmenin dijitalleşmesi, eskiden elle veya analog yöntemlerle yönetilen süreçlerin dijital ortama, yani bilgisayar ortamına geçirilmesi ile kısıtlı değildir, ayrıca bu ortamın sunduğu yeni imkânların (örneğin iş zekâsı) daha verimli kullanılması ve bu ortama özel yeni problemlerin doğru yönetilmesini de içerir. (Fichman, 2014; akt. Şeker, 2015, s. 1).

İnternet ve dijitalleşmenin bir yaşam kültürüne dönüşmesiyle ise *dijital kültür* olarak ifade edilen yeni bir yaşam ve yaklaşım tarzı ortaya çıkmıştır (Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2015, s. 1). "Bilgisayar, internet ve akıllı cep telefonlarıyla hızlanmış bilgi iletişiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan yeni yaşam biçimi ve bu yaşam biçiminin ürettiği maddi ve manevi değerler bütünü" (Karagözoğlu-Aslıyüksek, 2015, s. 7) olan dijital kültür, birçok meslek kolunu etkilemiş, bilgi ve teknoloji odaklı bilimsel disiplinleri de hâkimiyeti altına almıştır. Bu disiplinlerden biri de Bilgi ve Belge Yönetimi'dir.

Dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili konuların, Türkiye'de Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde üretilen bilimsel ürünlerden biri olan lisansüstü tezlerin konu seçimlerine ve içeriklerine yansıdığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle bu konuda bir araştırma yapılması gerekli bulunmuştur.

Lisansüstü Tezler

Türkiye'de 1993-2013 yılları arasında Arşivcilik, Kütüphanecilik ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde toplam 338 lisansüstü tez hazırlanmıştır (bkz. Tablo 1).

Tablo 1: Türkiye'deki BBY Bölümlerinde hazırlanan tezler (1993-2013)

BBY Bölümleri 1993-2013	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Ankara Üniversitesi	46	22	68
Hacettepe Üniversitesi	79	21	100
İstanbul Üniversitesi	69	19	88
Marmara Üniversitesi	71	11	82
Genel Toplam	**265**	**73**	**338**

Bu tezlerin 265'i yüksek lisans tezi iken 73'ü doktora tezidir. Buna göre yüksek lisans tezlerinin oranı %78 iken doktora tezlerinin oranı %22'dir.

İlerleyen bölümlerde, 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan Bilgi ve Belge Yönetimi lisansüstü tezleri önce hazırlandıkları üniversitelere göre incelenecek, daha sonra yüksek lisans ve doktora tezleri olarak genel bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Ankara Üniversitesi Lisansüstü Tezleri

Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde 1993-2013 tarih aralığında kırk altı (46) yüksek lisans tezi ve yirmi iki (22) doktora tezi olmak üzere toplam altmış sekiz (68) lisansüstü tez hazırlanmıştır.

Toplam kırk altı (46) yüksek lisans tezinin yirmisi (20) dijital kültürle ilişkili konularda; yirmi altısı (26) ise geleneksel konulardadır. Yüksek lisans tezleri içinde en çok teknik hizmetlere ilişkin konular çalışılmıştır. Teknik hizmetleri, otomasyon ve elektronik bilgi kaynakları takip etmektedir (bkz. Tablo 2).

Tablo 2: A. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan yüksek lisans tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	Tez Sayısı	Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)	Tez Sayısı
Teknik Hizmetler	5	Otomasyon	4
Performans Yönetimi	2	Elektronik Bilgi Kaynakları	4
Arşivcilik	2	Bilgi Teknolojileri	2
Belge Yönetimi	2	Bilgi Politikaları	2
Kütüphane Yönetimi	2	İnternet	1
Halk Kütüphaneleri	2	Uzaktan Eğitim	1
Kullanıcı Araştırmaları	2	Elektronik Danışma Hizmeti	1
Bibliyografik Denetim	1	EBYS	1
BBY Eğitimi	1	Elektronik Kullanıcı Eğitimi	1
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	1	Sanal Kütüphane	1
Meslek Elemanları	1	Arama Motorları	1
Üniversite Kütüphaneleri	1	Elektronik Bilgiye Erişim	1
Yayıncılık	1		

Bilgi Okuryazarlığı	1		
Tıp Kütüphaneciliği	1		
Okuma Alışkanlığı	1		
Toplam	**26**	**Toplam**	**20**

Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin %57'si geleneksel konularda, %43'ü dijital kültürle ilişkili konulardadır.

Aynı yıl aralığında Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde hazırlanan toplam yirmi iki (22) doktora tezinin on biri (11) dijital kültürle ilişkili konular, kalan on biri (11) ise geleneksel konular üzerinedir. Tezlerde en çok ele alınan konular; kullanıcı araştırmaları, bilgi toplumu, EBYS, e-bibliyografik denetim, bilgi teknolojileri ve bibliyometridir (bkz. Tablo 3).

Tablo 3: A. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan doktora tezleri konu dağılımı1993-2013

Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Kullanıcı Araştırmaları	3	Bilgi Toplumu	3
Bibliyometri	2	EBYS	2
Bilgi Hukuku	1	E-Bibliyografik Denetim	2
Arşivcilik	1	Bilgi Teknolojileri	2
Bilgi Yönetimi	1	Uzaktan Eğitim	1
Bilgiye Erişim	1	Otomasyon	1
Belge Yönetimi	1		
Bilgi Hizmeti	1		
Toplam	**11**	**Toplam**	**11**

Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan doktora tezlerinde incelenen geleneksel konular ile dijital kültür konularının yüzdelik oranları (%50- %50) birbirine eşit düzeydedir.

Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Tezleri

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında yetmiş dokuz (79) yüksek lisans tezi ve yirmi bir (21) doktora tezi olmak üzere toplam yüz (100) lisansüstü tez hazırlanmıştır.

Hazırlanan toplam yetmiş dokuz (79) yüksek lisans tezinin yirmi üçü (23) dijital kültürle ilişkili konular; elli altısı (56) ise geleneksel konular üzerinedir, Yüksek lisans tezleri içinde, kullanıcı araştırmaları, elektronik bilgi kaynakları ve meslek elemanları konuları, en çok ele alınan konulardır (bkz. Tablo 4). Çalışılan konuların oranlarında bölümde çalışmakta olan akademik personelin eğilimlerinin etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 4: H. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan yüksek lisans tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Kullanıcı Araştırmaları	8	Elektronik Bilgi Kaynakları	6

Meslek Elemanları	6	Bilgi Teknolojileri	3
Belge Yönetimi	5	İnternet	3
Halk Kütüphaneleri	4	EBYS	2
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	4	Dijitalleştirme	2
Okuma Alışkanlığı	4	Uzaktan Eğitim	1
Bibliyometri	4	Otomasyon	1
Teknik Hizmetler	4	Elektronik Danışma Hizmeti	1
BBY Eğitimi	3	Açık Erişim	1
Çocuk Yayınları	3	E-Bibliyografik Denetim	1
Engelli Hizmeti Araştırmaları	2	Arama Motorları	1
Bilgi Hizmeti	2	Elektronik Kütüphane	1
Bilgiye Erişim	2		
Bilgi Okuryazarlığı	1		
Entelektüel Özgürlük	1		
Kütüphanelerarası İşbirliği	1		
Üniversite Kütüphaneleri	1		
Yaşamboyu Öğrencilik	1		
Toplam	**56**	**Toplam**	**23**

Hacettepe Üniversitesi BBY Bölümünde hazırlanan yüksek lisans tezlerinde ele alınan geleneksel konuların oranı %71 iken, dijital kültürle ilişkili konuların oranı %29'dur.

Aynı tarih aralığında hazırlanan toplam yirmi bir (21) doktora tezinin ise altısı (6) dijital kültürle ilişkili konular, on beşi (15) geleneksel konular hakkındadır. Doktora tezlerinde ele alınan her bir konunun en fazla iki tez çalışması ile incelendiği görülmektedir (bkz. Tablo 5).

Tablo 5: H. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan doktora tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Kullanıcı Araştırmaları	2	Açık Erişim	2
Halk Kütüphaneleri	2	Web siteleri	2
Bibliyometri	2	EBYS	1
Bilgi Yönetimi	2	Arama Motorları	1
Meslek Elemanları	1		
Belge Yönetimi	1		
Bilgi Okuryazarlığı	1		
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	1		
Teknik Hizmetler	1		
Entelektüel Özgürlük	1		
Kültür Politikaları	1		
Toplam	**15**	**Toplam**	**6**

Hacettepe Üniversitesi BBY Bölümü'nde açık erişim, web siteleri, arama motorları ve elektronik belge yönetimi sistemi konularında hazırlanan dijital kültürle ilişkili doktora tezlerinin oranı %29'dur. Daha geleneksel konuların çalışıldığı tezlerin oranı ise %71'dir.

İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Tezleri

İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında altmış dokuz (69) yüksek lisans tezi ve on dokuz (19) doktora tezi olmak üzere toplam seksen sekiz (88) lisansüstü tez hazırlanmıştır.

Hazırlanan toplam altmış dokuz (69) yüksek lisans tezinin yirmi üçü (23) dijital kültürle ilişkili konularda, elli altısı (56) geleneksel konulardadır. Yüksek lisans tezleri içinde en çok ele alınan konular, tarihi arşiv çalışmaları, bilgi kaynakları ve bilgi hizmetidir (bkz. Tablo 6).

Tablo 6: İ. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan yüksek lisans tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Tarihi Arşiv Çalışmaları	7	Elektronik Kütüphane	2
Bilgi Kaynakları	6	Bilgi Politikaları	2
Bilgi Hizmeti	5	Elektronik Arşiv	2
Bibliyografik Denetim	3	Elektronik Bilgi Kaynakları	2
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	3	Elektronik Bilgi Hizmeti	2
Kütüphane Yönetimi	3	Dijitalleştirme	2
Arşivcilik	3	Otomasyon	1
Yayıncılık	2	İnternet	1
Teknik Hizmetler	2	Metadata	1
Kullanıcı Araştırmaları	2		
Belge Yönetimi	2		
Okul Kütüphaneleri	2		
Meslek Örgütleri	2		
Halk Kütüphaneleri	1		
Görsel-İşitsel Koleksiyon	1		
Bibliyometri	1		
Koruma	1		
Kullanıcı Eğitimi	1		
Nadir Eserler	1		
Performans Yönetimi	1		
Meslek Elemanları	1		
Bilgiye Erişim	1		
Bilgi Okuryazarlığı	1		
Çocuk Yayınları	1		
Kütüphane Tarihi	1		
Toplam	**54**	**Toplam**	**15**

İstanbul Üniversitesi BBY Bölümü'nde hazırlanan yüksek lisans tezlerinde geleneksel konuların oranı %78 iken, dijital kültürle ilişkili konuların oranı %22'dir.

İstanbul Üniversitesinde hem kütüphaneciliğe hem de arşivciliğe ilişkin tezlerin sayıca fazla olmasının sebebi, 2002 yılında birleştirilen Arşivcilik ve Kütüphanecilik Bölümlerinin her ikisinin de 2002 öncesinde İstanbul Üniversitesinde fiilen öğretim faaliyetlerinde bulunmasıdır.

1993-2013 yıl aralığında İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde hazırlanan toplam on dokuz (19) doktora tezinin dördü (4) dijital kültürle

ilişkili konularda, on beşi (15) geleneksel konulardadır. Tezlerde en çok ele alınan konular, bilgi hizmeti, bilgi politikaları ve teknik hizmetlerdir (bkz. Tablo 7).

Tablo 7: İ. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan doktora tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	Tez Sayısı	Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)	Tez Sayısı
Bilgi Hizmeti	3	Bilgi Politikaları	2
Teknik Hizmetler	2	Bilgi Mimarisi	1
Arşivcilik	1	Elektronik Bilgi Kaynakları	1
Performans Yönetimi	1		
Bilgiye Erişim	1		
Kütüphane Binaları	1		
Bilgi Hukuku	1		
Disiplinlerarasılık	1		
Çocuk Yayınları	1		
Sistem Analizi	1		
Bilgi Kaynakları	1		
Kütüphane Tarihi	1		
Toplam	**15**	**Toplam**	**4**

İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde hazırlanan doktora tezlerinde geleneksel konuların oranı %79 iken, dijital kültürle ilişkili konuların oranı %21'dir.

Burada belirtilmelidir ki 2002 yılı öncesi yüksek lisans düzeyinde öğretim faaliyetinde bulunan İstanbul Üniversitesi Arşivcilik Bölümünde bir doktora programı bulunmadığından, öğrenciler Tarih vb. bölümlere yönelmişler ve Arşivcilik tezlerini farklı bölümlerin çatısı altında tamamlamışlardır. Bu çalışmada, karışıklığa mahal vermemek ve daha net sonuçlar elde etmek amacıyla yalnızca Arşivcilik, Kütüphanecilik ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri çatısı altında hazırlanan tezler incelemeye dâhil edilmiştir.

Marmara Üniversitesi Lisansüstü Tezleri

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında yetmiş bir (71) yüksek lisans tezi ve on bir (11) doktora tezi olmak üzere toplam seksen iki (82) lisansüstü tez hazırlanmıştır.

Hazırlanan yetmiş bir (71) yüksek lisans tezinin yirmi ikisi (22) dijital kültürle ilişkili konularda, kırk dokuzu (49) ise geleneksel konulardadır. Yüksek lisans tezleri içinde en çok ele alınan konular, tarihi arşiv çalışmaları, belge yönetimi ve elektronik belge yönetimi sistemidir (bkz. Tablo 8).

Tablo 8: M. Ü. BBY Bölümünde tamamlanan yüksek lisans tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	Tez Sayısı	Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)	Tez Sayısı
Tarihi Arşiv Çalışmaları	10	EBYS	8
Belge Yönetimi	9	Görsel İşitsel Koleksiyon	4
Arşivcilik	7	Bilgi Toplumu	3
Bilgi Yönetimi	6	Dijitalleştirme	2
Nadir Eserler	3	Bilgi Teknolojileri	2

Bibliyografik Denetim	2	Metadata	1
Kütüphane Yönetimi	2	Elektronik Bilgi Kaynakları	1
Bilgi Hizmeti	1	Elektronik Arşiv	1
Bibliyometri	1		
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	1		
Tıp Kütüphaneciliği	1		
Performans Yönetimi	1		
Meslek Elemanları	1		
Kütüphane Tarihi	1		
Halk Kütüphaneleri	1		
Okul Kütüphaneleri	1		
Bilgi Okuryazarlığı	1		
Toplam	**49**	**Toplam**	**22**

2002 yılından önce Arşivcilik Bölümü adını taşıyan Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde çalışılan konuların Bölümün sahip olduğu geçmişe ve altyapıya bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Bütün bölümlerde toplam on bir defa çalışılan elektronik belge yönetimi sistemi konusundaki sekiz çalışmanın Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde tamamlanmış olması, bölümün bu alana verdiği önemi göstermektedir.

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan yüksek lisans tezlerinin %69'u geleneksel konularda; %31'i ise dijital kültürle ilişkili konulardadır.

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde hazırlanan on iki (12) doktora tezinin dört (4) tanesi dijital kültürle ilişkili konular, sekiz (8) tanesi ise geleneksel konular üzerinedir. 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü doktora tezleri içinde en çok ele alınan konular, tarihi arşiv çalışmaları ve belge yönetimidir. Doktora tezlerinde ele alınan dijital kültürle ilişkili her bir konunun sadece bir tez kapsamında incelendiği görülmektedir (bkz. Tablo 9).

Tablo 9: M. Ü. BBY Bölümü'nde tamamlanan doktora tezleri konu dağılımı (1993-2013)

Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Tarihi Arşiv Çalışmaları	3	İnternet	1
Belge Yönetimi	2	Görsel-İşitsel Koleksiyon	1
Meslek Elemanları	1	Enformetri	1
Kütüphane Yönetimi	1		
Bilgi Hizmeti	1		
Toplam	**8**	**Toplam**	**3**

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında hazırlanan doktora tezlerinin %73'ü geleneksel konularda; %27'si ise dijital kültürle ilişkili konulardadır.

Yüksek Lisans Tezleri - Genel Değerlendirme

1993-2013 tarih aralığında söz konusu Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde iki yüz altmış beş (265) yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Bu tezlerde en çok çalışılan geleneksel konular, belge yönetimi, tarihi arşiv çalışmaları, arşivcilik, kullanıcı araştırmaları ve teknik hizmetlerdir. Üzerinde en çok çalışılan dijital kültürle ilgili konular ise elektronik bilgi kaynakları, elektronik belge yönetimi sistemi, bilgi teknolojileri, otomasyon ve dijitalleştirmedir (bkz. Tablo 10).

Tablo 10: Türkiye'deki BBY Bölümlerinde hazırlanan yüksek lisans tezlerinde en çok çalışılan konular (1993-2013)

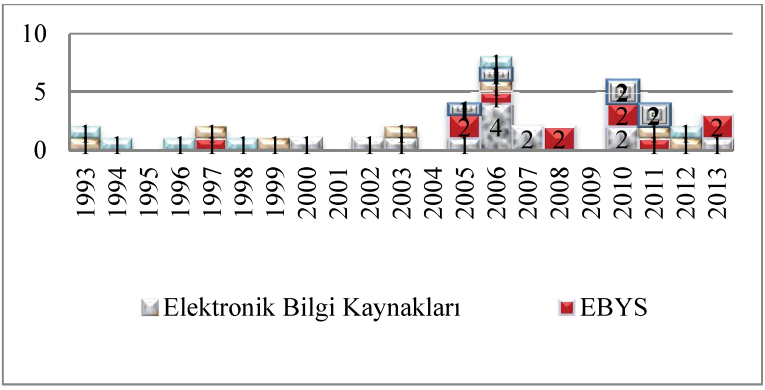
Geleneksel Konular (1993-2013)	**Tez Sayısı**	**Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)**	**Tez Sayısı**
Belge Yönetimi	18	Elektronik Bilgi Kaynakları	13
Tarihi Arşiv Çalışmaları	17	EBYS	11
Arşivcilik	12	Bilgi Teknolojileri	7
Kullanıcı Araştırmaları	12	Dijitalleştirme	6
Teknik Hizmetler	11	Otomasyon	6
Halkla İlişkiler ve Pazarlama	9	İnternet	5
Meslek Elemanları	9	Bilgi Politikaları	4
Bilgi Hizmeti	8	Görsel İşitsel Koleksiyon	4
Halk Kütüphaneleri	8	Bilgi Toplumu	3
Kütüphane Yönetimi	7	Elektronik Arşiv	3
Belge Yönetimi	6	Elektronik Kütüphane	3
Bilgi Kaynakları	6	…	
Bibliyografik Denetim	6		
Bibliyometri	6		
Bilgi Yönetimi	5		
Nadir Eserler	4		
Okuma Alışkanlığı	4		
BBY Eğitimi	4		
Bilgi Okuryazarlığı	4		
Çocuk Yayınları	4		
Performans Yönetimi	3		
...			

Dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili olarak en çok çalışılan konuların hangi yıllarda ve ne sıklıkla çalışıldığına bakılacak olursa, elektronik belge yönetimi sistemi hakkındaki çalışmaların 2005 ve sonrasında arttığı görülmektedir. Yüksek lisans düzeyinde ilk defa 1997 yılında çalışılan bu konuda, 2005-2013 yıl aralığında on tez hazırlanmıştır. Çalışılan bir diğer konu olan bilgi teknolojileri ise İnternet'in Türkiye'ye girdiği 1993 yılından beri birkaç yıl aralıklarla çalışıldığı görülmektedir. Elektronik bilgi kaynakları konusunun 2000-2013 yılları arasında çalışıldığı, yüksek lisans düzeyinde en çok 2006 yılında ele alındığı ve bu konuda toplam on üç (13) tezin hazırlandığı görülmektedir.

Yüksek lisans tezlerinde en çok ele alınan konulardan biri de dijitalleştirmedir. Toplamda altı (6) tez hazırlanmış olan bu konuda yapılan çalışmaların yılları 2005, 2006, 2010 ve 2011'dir. Dijitalleştirme konusu ile aynı oranda çalışılan

bir başka konu otomasyondur. Otomasyon konusunun, bilgisayar teknolojisinin yükselen geleceğine dair işaretler veren İnternet'in ülkemize girdiği 1993 yılından itibaren çalışılmaya başlandığı görülmektedir. Bununla birlikte bu konu, 1998'den sonra 2006'da ve 2012'de sadece birer kez çalışılmıştır (bkz. Şekil 1).

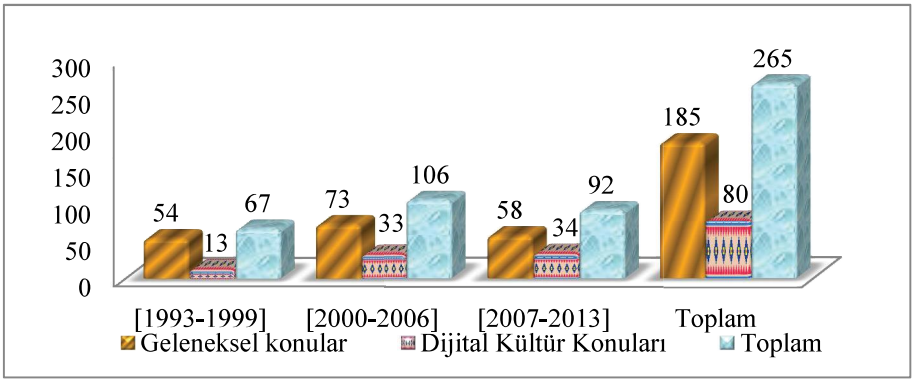
Şekil 1: BBY bölümleri yüksek lisans tezlerinde *dijital kültür* konularının çalışıldığı yıllar 1993-2013

Türkiye'deki dört Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde 1993-2013 tarih aralığında çalışılan 265 yüksek lisans tezinin %30'u dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili konuları içermektedir.

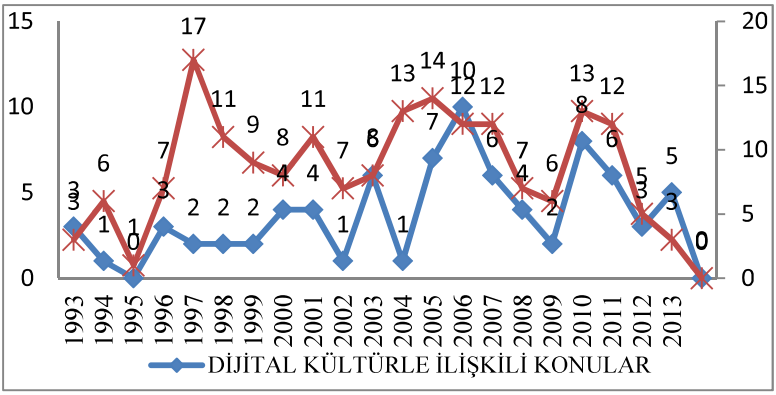
Yıllara göre bakıldığında dijital kültürle ilişkilendirilebilecek konuların günümüze yaklaştıkça arttığı görülmektedir. 1993-1999 tarih aralığında on üç (13) tez dijital kültürle ilişkili iken 2000-2006 tarih aralığında bu sayı, otuz üçe (33'e) çıkmıştır. 2007-2013 tarih aralığında ise oran korunmuş ve küçük bir artış sağlanarak dijital kültürle ilişkili otuz dört (34) tez hazırlanmıştır. Geleneksel konulardaki tezlerin toplam sayısı yüz seksen beş (185) iken dijital kültürle ilişkili tezlerin sayısı toplam seksendir (80'dir) (bkz. Şekil 2).

Şekil 2: BBY bölümleri yüksek lisans tezlerinde geleneksel konular ile dijital kültürle ilişkili konuların yıllara göre sayıları (1993-2013)

Dijital kültürle ilişkili tezlerin yıllık dağılımlarına bakıldığında, 2005-2006 yıllarında bir yükselişin olduğu, daha sonra bir düşmenin başlayarak 2009'da en alt seviyelere yaklaşıldığı ve 2010'da yeniden hızlı bir yükselişe geçildiği görülmektedir. Dijital kültürle ilişkili konularda görülen artış, geleneksel konularda yapılan çalışmaların yoğunluğunu etkilememiştir (bkz. Şekil 3).

Şekil 3: BBY bölümleri yüksek lisans tezlerinde geleneksel konular ile dijital kültürle ilişkili konuların yıllara göre dağılımı (1993-2013)

Doktora Tezleri - Genel Değerlendirme

1993-2013 tarih aralığında Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde yetmiş üç (73) doktora tezi hazırlanmıştır. Bu tezlerde en çok tercih edilen geleneksel konular, bilgi hizmeti, kullanıcı araştırmaları, belge yönetimi ve bibliyometridir. En çok çalışılan dijitalleşme ve dijital kültürle ilgili konular ise EBYS ve bilgi toplumu araştırmalarıdır (bkz. Tablo 11).

Tablo 11: Türkiye'deki BBY Bölümlerinde hazırlanan doktora tezlerinde en çok çalışılan konular (1993-2013)

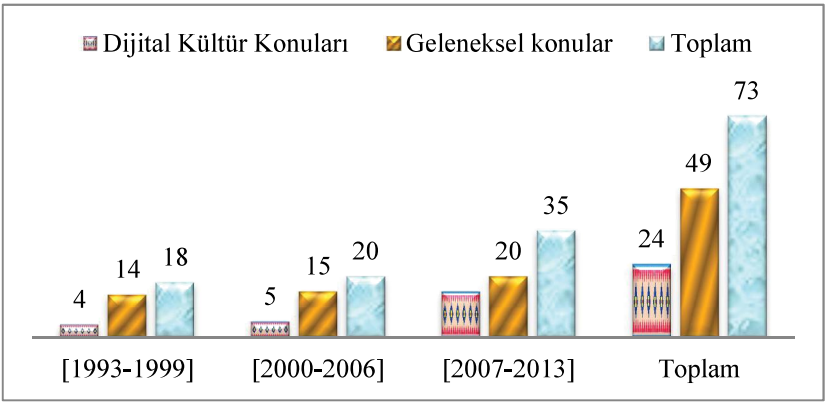
Geleneksel Konular (1993-2013)	Tez Sayısı	Dijital Kültürle İlişkili Konular (1993-2013)	Tez Sayısı
Bilgi Hizmeti	5	EBYS	4
Kullanıcı Araştırmaları	5	Bilgi Toplumu	3
Belge Yönetimi	4	Açık Erişim	2
Bibliyometri	4	Bilgi Politikaları	2
Bilgi Yönetimi	3	Bilgi Teknolojileri	2
Tarihi Arşiv Çalışmaları	3	E-Bibliyografik Denetim	2
Teknik Hizmetler	3	Web siteleri	2
Meslek Elemanları	2	…	
Arşivcilik	2		
Bilgi Hukuku	2		
Bilgiye Erişim	2		
Halk Kütüphaneleri	2		
…			

EBYS konusu, 1993-2013 tarih aralığında doktora düzeyinde 2007, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında olmak üzere toplam 4 defa çalışılmıştır. 1993-2013 döneminde doktora düzeyinde çalışılan bir başka konu da bilgi toplumu araştırmalarıdır ve 2002, 2007 ve 2008 yıllarında birer defa çalışılmıştır. Doktora düzeyinde ikişer defa ele alınan konular ise *açık erişim, bilgi politikaları, bilgi teknolojileri, e-bibliyografik denetim* ve *web siteleridir.* Bu konularda 1996-1997 yıllarında üç tez hazırlanmışken, 2006-2009 yılları arasında altı tez hazırlanmıştır.

Doktora tezlerinde dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili konuların oranı yüzde otuz üçtür (% 33). Doktora tezlerinde çalışılan konular içinde dijital kültürle ilişkili konuların oranı yüksek lisans tezlerinde çalışılan benzer konuların oranına yakındır.

Doktora tezlerinde hem dijital kültürle ilişkili tezlerin hem de geleneksel konulardaki tezlerin giderek arttığı görülmektedir. 1993-1999 tarih aralığında dört (4) tez dijital kültürle ilişkili iken 2000-2006 tarih aralığında bu sayı bir (1) artarak beşe (5) çıkmıştır. 2007-2013 tarih aralığında ise büyük bir artış sağlanmış ve dijital kültürle ilişkili on beş (15) tez hazırlanmıştır. Geleneksel konulardaki tezlerin toplam sayısı kırk dokuz (49) iken dijital kültürle ilişkili tezlerin sayısı toplam yirmi dörttür (24) (bkz. Şekil 4).

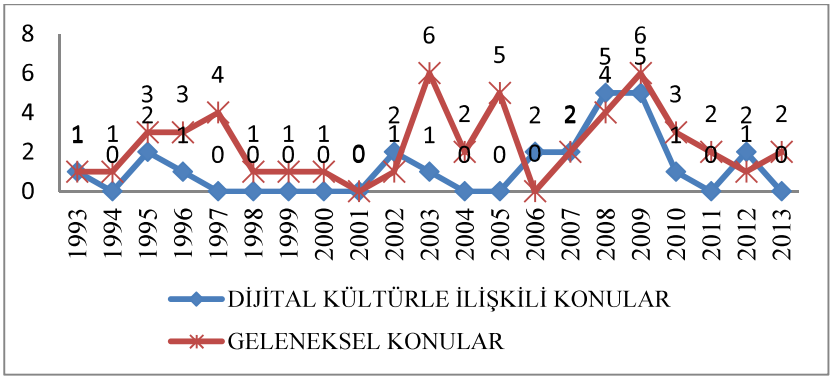
Şekil 4: BBY Bölümleri doktora tezlerinde geleneksel konular ile dijital kültürle ilişkili konuların yıllara göre sayıları (1993-2013)

Yıllar bazında bakıldığında dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili tez konuları kimi yıllarda artışa geçerken, kimi yıllarda hiç ele alınmadığı görülmektedir. 1998-2001 yılları arasında bir durgunluk olmuş; dijitalleşme ile ilgili hiç tez hazırlanmamış ve geleneksel konularda sadece birer tez hazırlanmıştır.

Tıpkı yüksek lisans tezleri gibi doktora tezlerinde de dijital kültürle ilişkili konularda yapılan çalışmalardaki artış, geleneksel konularda yapılan çalışmaların yoğunluğunu etkilememiştir (bkz. Şekil 5).

Şekil 5: BBY bölümleri doktora tezlerinde geleneksel konular ile dijital kültürle ilişkili konuların yıllara göre dağılımı 1993-2013

Sonuç

Bu çalışmada, Ankara, Hacettepe, İstanbul ve Marmara Üniversiteleri Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde 1993-2013 tarih aralığında hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri konusal olarak analiz edilmiştir.

Çalışma sonunda 1993-2013 tarih aralığında hazırlanmış lisansüstü tezlerinde çalışılan dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili konuların yirmi yıllık süreçte günümüze yaklaşıldıkça arttığı anlaşılmaktadır.

Lisansüstü tezlerinin geleneksel ve dijital kültürle ilişkili konulara göre toplam oranlarına bakıldığında, geleneksel konuların oranının %69, dijital kültürle ilişkili konuların oranının ise %31 düzeyinde olduğu görülmektedir.

Oranlar incelendiğinde dijitalleşme ve dijital kültürle ilişkili çalışmaların yüzdesi ilk bakışta çok yüksek görünmese de, hafife alınacak kadar az da değildir. Öyle ki yıllara dayalı yükseliş göz önünde bulundurulduğunda %31'lik dilimin hiç de azımsanamayacak bir oran olduğu görülecektir.

İnternet'in ülkemize girdiği 1993 yılından 2013 yılı sonuna kadar şahit olunan hızlı dijitalleşme hareketinin meydana getirdiği değişim, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinde hazırlanan toplam 338 yüksek lisans ve doktora tezinin konu seçimini de etkilemiştir. Bu etkilenişin önümüzdeki yıllarda daha da artması ve hazırlanan lisansüstü çalışmaların yeni teknolojiler ve dijital kültür etkisinde şekillenmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Görülmektedir ki dijital kültür, geleneksel olarak uygulamalı bir sosyal bilim alanı olan Bilgi ve Belge Yönetimi alanını teknik bir sahaya dönüştürmektedir. Dijital kültür, bilgi ve belge yönetimine ilişkin meslek uygulamaları ile birlikte alanın akademik yüzünü de değiştirmektedir. Dijital kültür etkisiyle Bilgi ve Belge Yönetimi alanının çalışma sahası genişlemiş ve disiplinlerarası konuları çoğalmıştır. Alanın mühendislik ve yönetim bilimleriyle irtibatı artmış, yapılan işler daha teknik hale gelmiştir. Bütün bunlar; Bilgi ve Belge Yönetimi ala-

nının dijital kültür kaynaklı bir değişim sürecinin içerisinde olduğunu, hatta bu boyutun giderek daha da fazlalaşacağını göstermektedir.

Kaynakça

Abu Isneineh, S. (1996). *Türkiye ve Ürdün'de yayımlanan kütüphanecilik dergilerinin karşılaştırmalı içerik analizi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aharony, N. (2012). Library and information science research areas: a content analysis of articles from the top 10 journals 2007-8. *Journal of Librarianship and Information Science*, 1, 27-35.

Al, U. ve Doğan, G. (2012). Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü tezlerinin atıf analizi. *Türk Kütüphaneciliği,* 26(2), 349-36.

Atılgan, D. ve Türkan, Ç. (1995). A.Ü.DTCF Kütüphanecilik Bölümü'nde yapılan doçentlik, doktora, yüksek lisans ve Emily Dean ödülü alan lisans tezleri bibliyografyası, *Türk Kütüphaneciliği,* 9 (4), 439-447.

Buttlar, L.J. (1991). Analyzing the library periodical literature: content and authorship. *College and Ressearch Libraries,* 52, 38-53.

Dilek-Kayaoğlu, H. (2009). İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde araştırma eğilimleri 1967-2008: lisansüstü tezlerinin içerik analizi. *Türk Kütüphaneciliği,* 23(3), 535-562.

Düzyol, G. (2011). *Türkiye kütüphanecilik ve bilgibilim literatürünün entelektüel haritasının çıkarılması: Bir yazar ortak atıf analizi çalışması.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Feehan, P.E., Gragg, W.L., Haverner, W.M. ve Kester, D. D. (1987). Library and information science research: an analysis of the 1984 literature. *Library and Information Science Research*, 9, 173–85.

Jarvelin, K. ve Vakkari, P. (1990). Content analysis or research articles in library and information science. *Library and Information Science Research*, 12, 395-421.

Jarvelin, K. ve Vakkari, P. (1999). The evolution of library and information science 1965-1985: a content analysis of journal articles. *Information Processing and Management,* 29, 129–44.

Karabulut, D. (2010). *Bilgisayara dayalı iletişim: Kutup-L tartışma listesinin bibliyometrik analizi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Karagözoğlu-Aslıyüksek, M. (2015). *Dijital kültür ortamında üniversite kütüphaneleri: İstanbul Örneği.* Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Kumpulainen, S. (1991). Library and information science research in 1975: content analysis of the journal articles. *Libri,* 41, 59–76.

Kurulgan, M. ve İspir, B. (2009). Bilgi-belge merkezlerinin yönetimi: Türkiye'deki literatüre yönelik içerik analizi. *Bilgi Dünyası,*10(2), 205-230.

Külcü, Ö. (2010). Belge yönetiminde yeni fırsatlar: dijitalleştirme ve içerik yönetimi uygulamaları. *Bilgi Dünyası,*11(2), 290-331.

Nour, M.M. ve Peritz, B.C. (1985). A quantitative analysis of the research articles published in core library journals of 1980. *Library and Information Science Research*, 7, 261–73.

Şeker, Ş. E. (2015). Dijitalleşme. 23 Eylül 2015 tarihinde http://mis.sadievrenseker.com/2014/08/dijitallesme/ adresinden erişildi.

Taşkın, Z. ve Çakmak, T. (2010). Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası dergisinin bibliyometrik profili. *Bilgi Dünyası,* 11(2), 332-348.

Tonta, Y. (2002). Türk Kütüphaneciliği dergisi, 1987-2001. *Türk Kütüphaneciliği*, 16(3), 282-320.

Uçak, N. (2008). Kütüphanecilik ve bilgi yönetimi literatüründe kullanıcı. *Bilgi Dünyası*, 9(1), 20-40.

Uraz, N. (1995). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nde yapılan tez çalışmaları: 1985-1994, *Türk Kütüphaneciliği*, 9(2), 170-172.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* 8. bsm. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, B. (1990). Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nde yapılan tezler kaynakçası: 1972-1990. *Türk Kütüphaneciliği.* 4(2), 83-87.

Yontar, A. (1998). Türkiye'de kütüphane ve bilgi bilimi konusundaki başlıca araştırma sorunlarının lisansüstü tezlerinde yansıması. *Kütüphanecilik Dergisi: Belge Bilgi Kütüphane Araştırmaları*, 4 (1), 1-17.

YÖK Ulusal Tez Merkezi. (2015). 31 Ocak 2015 tarihinde http://tez2.yok.gov.tr/ adresinden erişildi.